

Kaip išlaikyti bendravimo ir drausmės balansą

Lektorė: Jūratė Bortkevičienė

Svarbu !

Paauglių mąstymas itin idealizuotas ir
egocentriškas

Ką turi žinoti pedagogas

- Vaikai (paaugliai) dar tik mokosi tinkamų bendravimo įgūdžių
- Vaikai (paaugliai) stebi suaugusius ir mokosi
- Jie renkasi jiems tinkamiausią bendravimo modelį

Ką turi žinoti pedagogas

- Kai vaikas pyksta, jis taip perduota savo poreikius, norus, įgeidžius, jausmus
- Atminkite, kol yra nepatenkinti esminiai vaiko poreikiai, jo nesudomins niekas.
- Kai paauglys trukdo pamoką, jis turi tam priežastį (nesupranta, trūksta dėmesio ir kt.)

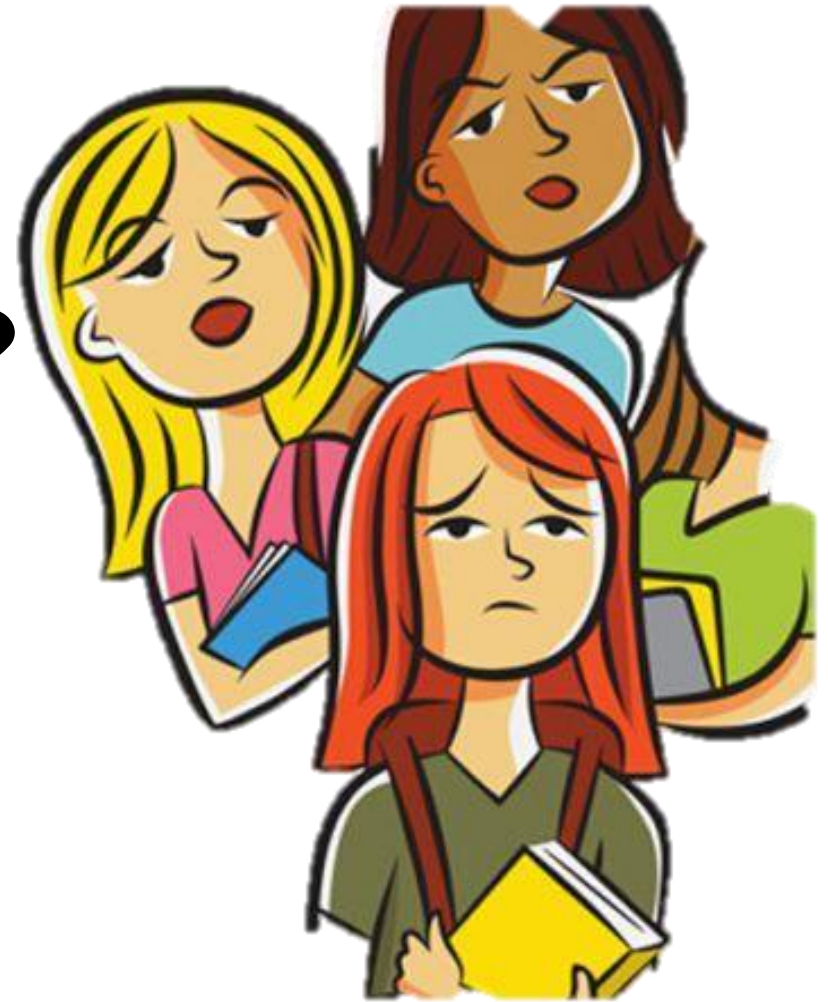
Prašymas ar manipuliacija?

Prašymas – tai veiksmas, kuriuo norima patenkinti savo poreikius, susidūrus su neigiamu atsakymu – susitaikoma.

Manipuliacija – *toks elgesys, kuriuo siekiu gauti ko noriu bet kokiais neteisingais būdais*

Kodėl vaikai manipuliuoja?

Tikrina leistino elgesio ribas

- Vaikas turi aiškiai žinoti ir suprasti, koks jo elgesys yra priimtinas ir koks elgesys yra nepriimtinas.
- Nubrėžkite elgesio ribas
- Aptarkite su vaikais kam reikalingos taisyklės
- Kartu su vaikais kurkite taisykles ir draudimus
- Rodykite tinkamą pavyzdį
- Visi suaugę laikykitės vienodų taisyklių
- Drąsiai sakykite “NE”
- Pasakyto “NE” paversti į “TAIP” nerekomenduojama

Kai susiduria su draudimu

- Nekelkite kaltės jausmo „Ar tau negėda“, „Man gėda dėl tavęs“, „Niekas su tavim nedraugaus“ „Užaugęs tu būsi tinginys“ ir t.t.
- Stiprinkite atsakomybės jausmą „Mes susitarėme...“ „Toks buvo mūsų (tavo) sprendimas...“, „Tokios taisyklės...“
- Parodykite vaikui, kad jo jausmai/norai išgirsti, tačiau ne visada tai turi kažką pakeisti
- „Aš suprantu, kad tau yra pikta... Tu turi teisę pykti... Tačiau, taip elgtis negalima.“

**Kai susiduria su pareiga
(prašymu):**

- **Suteikite pasirinkimo
galimybę „*pirma
mokomės matematikos ar
lietuvių?*“**
- **Informuokite kiek ir kada
tai turės padaryti. „**
- **Skirkime 15 min. tam kas
sunku ir galėsime pažaisti“**

Bijo pasakyti tiesą

- Skatinkite vaikų atvirumą
- Nebauskite už tiesos sakymą
- Jei pamatote, kad vaikas meluoja, taip ir pasakykite: „Man nepatinka, kai tu meluoji“
- Mokykite prisiimti atsakomybę
- Rodykite pavyzdį

Siekdami asmeninės naudos (geresnio pažymio, mokytojų palankumo, draugų dėmesio ir kt.

- Mokyti dėmesio gauti konstruktyviais būdais
- Paaiškinti vaikui, kad manipuliuojant rezultato nebus
- Patiems atskirti vaiko manipuliaciją ir jai nepasiduoti
- Patiems nemanipuliuoti vaikais

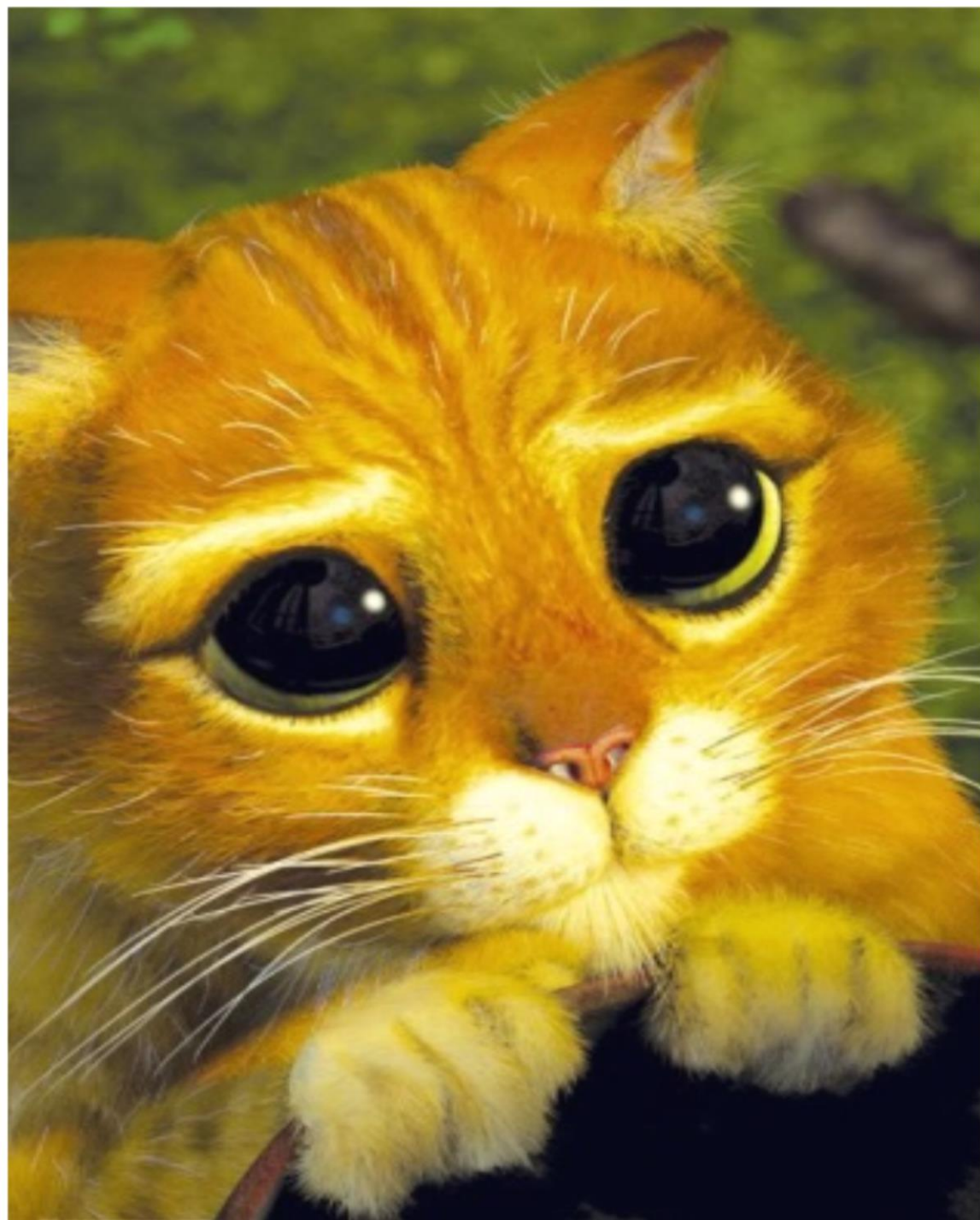

**Aktyvus
manipulatorius**
demonstruoja jėgą

Pasyvus manipulatorius
demonstruoja bejėgiškumą,
meilumą

Pasyvūs manipuliavimo būdai

„Tu labai gera(s)” ...

Tu daug geresnis už kitą
mokytoją..

Ar gali už mane padaryti?”

*„Ačiū už įvertinimą, aš tau
padėsiu padaryti tai
pačiam“*

Pasyvūs manipuliavimo būdai

“Paskutinį kartą ir viskas...” “Kitą kartą tikrai pats paruošiu...”

*„Paskutinis kartas jau buvo...
Dabar turi paruošti pats. Tau pavyks, aš tavim tikiu”*

Pasyvūs manipuliavimo būdai

„Aš nemoku“, „Man nepavyks“, „Aš pavargęs...“ „Aš nesuprantu...“ „Čia nesąmonė...“

„Aš tikiu, tau pavyks.“

“Aš esu čia, kad padėčiau tau išmokti ir suprasti”

“Susitarkime, kiek laiko tau reikia pailsėti“

“Gali pirma paruošti matematiką, o tuomet paskaityti”

Pasyvūs manipuliavimo būdai

„O mano draugas tai sakė, kad už jį padarė namų darbus...“ Kitiems nereikia nieko daryti..

“Džiaugiuosi už tavo draugą, tikiu, kad tu gali pats padaryti namų darbus”

“O kita mokytoja, tai davė man saldinių”

“Tai buvo jos pasirinkimas ir man reikės pasikalbėti su mokytoja apie saldumynų žalą”

Pasyvūs manipuliavimo būdai

Ašaros

“Aš vargšelis...pagailėkite manęs...
Aš kvailas... Nieko nemoku...

“Mokytoja mane bars...”

*“Suprantu... Aš tikiu, kad tu gali
pats.. Tu esi protingas ir gabus, o
įdėjęs pastangų pasieksi geriausių
rezultatų”*

Aktyvūs manipuliavimo būdai

„Jūs privalot...“

“Aš suprantu tavo norą, tačiau...”

“suprantu, kad tau taip gali atrodyti, bet aš tai darau savo noru ir man tai patinka”

Aktyvūs manipuliavimo būdai

„Jei nepadėsi aš nebesimokysiu visai“ – *“Tai yra tavo sprendimas. Aš tikiu, kad įdėjęs pastangų tu tikrai pasieksi gero rezultato”*

Aktyvūs manipuliavimo būdai

„Nekenčiu tavęs“,

“Suprantu, kad tau skaudu, bet tokios yra taisyklės“

„Tu bloga(s)“

„Na va kaip tau nepasisekė“

„Aš pasiskųsiu ...“

“Tu teisus, reikia pakalbėti su

Aktyvūs manipulāvimo būdai

- “Aš mokytojai nepatinku, todėl ji mane „sodina“ , rašo blogus pažymius.

“Aš suprantu, kad tau nepatinka pažymys, bet jis atspindi tavo žinias, o ne mokytojo požiūrį”

- “Aš už jį mokiausi daugiau, parašiau daugiau, taip neteisinga...” – *“Aš suprantu, kad tu nusiminięs, bet darbas vertintas ne pagal mokymosi kiekį, o pagal kriterijus...”*

Kaip nepasiduoti vaikų manipuliacijai?

- Pasiryžkite nutraukti manipuliacijas
- Atsakykite į klausimą “Kokios bus pasekmės, jei pasielgsite kaip jis nori?”
- Elkitės neutraliai (kontroliuokite savo emocijas)
- Priminkite, koks elgesys yra skatinamas
- Pakalbėkite apie netinkamą elgesį (po pykčio priepuolio), kaip vaikas turėjo elgtis, ką turėjo daryti kitaip
- Priminkite taisykles

Atminkite!

*Jums sunkiau nepatenkinti vaiko reikalavimo, nei vaikui
susitaikyti su neišpildytu noru.*

Kaip išlaikyti bendravimo ir drausmės balansą

- Tikėkite savimi, dalyku
- Gerbkite save ir paauglį
- Tikėkite vaikais ir jų gebėjimais
- Turėkite taisykles ir jų laikykitės
- Turėkite tikslą
- Tikslus išsikelkite kartu su vaikais

Kaip išlaikyti bendravimo ir drausmės balansą

- Prisiimkite atsakomybę už bendravimo ir mokymosi rezultatus
- Nereikia pykti, svarbu užimti tam tikrą padėtį ir laikytis sprendimo
- Daugiau šypsokitės

Atminkite

- Jie yra vaikai, o jūs suaugę
- Jie mokosi, o jūs mokote

Atminkite

- Jie gali tik apsimesti atgailaujantys, jei mato, kad iš to turės naudos
- Kuo jiems baisiau ir kuo jie labiau nerimauja, tuo pikčiau su Jumis kalbasi ar „garsiau“ tyli

Atminkite

- Jie netiki, kad suaugęs nori jam padėti
- Jei pats vaikas nemato reikalo keistis – tai jam padėti yra itin sunku
- Paaugliai jau turi susiformavusius įpročius ir juos pakeisti nėra lengva.

Atminkite

*Teisdami, bausdami, moralizuodami, rodydami
savo pranašumą ir galią arba nuolaidžiaudami
jiems sulauksime priešingo efekto*

- Jei vaikai kritikuojami, jie išmoksta smerkti.
- Jei vaikai jaučia priešišumą, jie išmoksta priešintis...
- Jei vaikai išjuokiami, jie įpranta būti drovūs...
- Jei vaikai gėdijami, jie įpranta jaustis kalti...
- Jei su vaikais elgiamasi tolerantiškai, jie įpranta būti kantrūs...
- Jei vaikai giriami, jie išmoksta vertinti...
- Jei vaikai mato sąžiningumą, jie išmoksta būti teisingi.
- Jei vaikai jaučia geranoriškumą, jie išmoksta būti pagarbūs.
- Jei vaikai jaučiasi saugūs, jie įpranta pasitikėti savimi ir tais, kurie yra šalia jų.
- Jei su vaikais elgiamasi draugiškai, jie sužino, kad pasaulis nuostabus ir gera jame gyventi.

Dorotė Lo Nolte

Prevencija

- Mokykite atpažinti ir konstruktyviai išlieti savo jausmus
- Mokykite tinkamai nuleisti „garą“
- Pastebėkite jų gerus darbus
- Daugiau juokitės
- Sakykite vaikams komplimentus

1. Porose – pasakykite vienas kitam komplimentą
2. Kai Jums pasako komplimentą - padėkokite

Galimybės Arsenalas

Atminkite, paaugliui labai svarbu jaustis vertingu, būti
laisvu, bendrauti, nugalėti ribas ir rasti vietą
pasaulyje!!!

Rekomendacijos bendraujant su “sunkiu” paaugliu

- Visų pirma Jums reikės kantrybės!
- Atminkite nėra „probleminių paauglių“, yra paauglių, kurie turi problemų.
- Atsisakykite stereotipų

Galimybės Arsenalas

endacijos bendraujant su “sunkių” paaugliu

- Prisiimkite atsakomybę
- Turite patys nuspręsti kokio elgesio jūs norite
- Išsiaiškinkite elgesio priežastis
- Nuoširdžiai norėkite jam padėti

Rekomendacijos bendraujant su "sunki" paaugliu

- Pasižiūrėti į situaciją paauglio akimis, rodykite savo susidomėjimą bei susirūpinimą juo
- Neprieštaraukite paauglio nuomonei, netgi jeigu jis nėra teisus
- Jeigu jūsų su paaugliu nuomonės nesutampa – iš pradžių išsiaiškinkite tuos klausimus, su kuriais abu sutinkate, tada išklausykite jo poziciją, parodykite pagarbą jo nuomonei ir pasiūlykite apmąstyti (ar bent išklausyti) jūsų poziciją.

Rekomendacijos bendraujant su „sunkių“ paaugliu

- Parodykite, kad jį suprantate ir esate pasirengęs padėti „Taip, mane tai irgi siutina“ arba „Mane gąsdina, neramina toks elgesys“...
- Naudokite skatinančias frazes „Ir kas tada?“, „Pavyzdžiui?“, „O tu?“, „Turi omenyje kad...“
- Padrąsinkite paauglį : „suprantu“, „taip“, „tiesa“
- Naudokite neverbalinius klausymosi ženklus (galvos linkčiojimas)
- Raskite ką nors teigiamo ir pagirkite „Tau tikrai reikėjo drąsos tai atskleisti“. „Džiaugiuosi, jog papasakojai“

Rekomendacijos bendraujant su "sunki" paaugliu

- Vadovaukitės principu „blogus dalykus – pamiršti, gerus – prisiminti ir priminti apie juos paaugliui“.
- Atkreipkite dėmesį į paauglio jausmus ir padėkite jam juos įvardinti pvz. „Matau, jog tu nerimauji...“, „Ar teisingai suprantu, kad tu jauti baimę kai...“
- Nepertraukinėkite paauglio
- Padėkokite „Ačiū, kad pasidalinai“.

“Tėvai perduoda vaikams iškreiptus elgesio modelius, tačiau jei mokytojai sveikesni ir stipresni, vaikai labiau seks jais.”

Abraham Maslow

Jei pritrūktų įkvėpimo...

UAB “Galimybės Arsenalas”

El.paštas info@galimybės.lt

www.galimybės.lt

Tel. (8 5) 230 5463

Mob. 8 687 72 377